

Hyvinvointialan ennakointiklusteri

Aika: 27.1.2026 klo 14.05–15.47

Paikka: Lapin koulutuskuntayhtymä Redu (Porokatu 35, auditorio) ja Teams
Järjestämisvuorossa Redu

Osallistujat:

Olli Sirkka-Liisa, LAPHA, puheenjohtaja

~~Alatalo, Paula, LAPHA~~

Antinoja Johanna, Lappia

Axelsson Johanna, Lapin ammattikorkeakoulu

~~Fisk Riikka, Peräpohjolan Opisto~~

Huovinen Jaana, Lapin ammattikorkeakoulu

~~Hvesluoto Leena, REDU~~

~~Iiri Liisa, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus~~

Kangas Mirja, LAPHA

Karanta Rea, LAPHA

Kauppila Hannele, Lapin ammattikorkeakoulu

~~Kemppainen Tarja, Lapin yliopisto~~

~~Klemetti Marjaana, Sovea~~

~~Koistinen Salla-Mari, Lapin Sydänpiiri~~

~~Korteniemi Poikela Erja, Tehy~~

~~Kostamo Pääkkö Kaisa, Sosiaalialan osaamiskeskus~~

Kumpu Sanna, LAPHA

Kunnari Marika, Lapin ammattikorkeakoulu

Kutuniva Mervi, Rovala, ennakointivastaava

Laatikainen Sari, Rovala

~~Leinonen Jaana, LAPHA~~

~~Luttunen Marjut, Mäkelin Kaisa Tunturi-Lappi – Pellon työllisyysalue~~

~~Mäcklin Kaarina, Lapin liitto~~

~~Mäki Petäjä Mika, Ilkka Tölli ja Miia Nurmela, Rovaseudun työllisyysalue~~

~~Näkkäläjävi Tiisu Maria, Saamelaisalueen koulutuskeskus~~

Palovaara Henna, Rovala

Rautio Krista, Lapin yliopisto

~~Räihä Tuula, Lapin ELY-keskus~~

Siira-Kuoksa Nina, REDU

Simonaho Juha, Meri-Lapin työllisyysalue

Taattola Seija, Lapin ammattikorkeakoulu (poistui 14.59)

Tapalinen Jaana, Lapin elinvoimakeskus

Timonen Merija, Lapin yliopisto, ennakointivastaava

Vaarala Milla, REDU, sihteeri

Asialista

1. Kokouksen avaus ja osallistujien toteaminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen.

2. Edellisen kokouksen muistio 19.8.2025

<https://lapinluotsi.fi/lapin-ennakointityo/ennakoinnin-toimialaklusterit/hyvinvointiala/>

3. Kokouksen asialistan hyväksyminen

Asialista hyväksyttiin.

4. Redun puheenvuoro

Nina Siira-Kuoksa toivottaa tervetulleeksi ja esitteli REDUn strategian, vision ja mission lyhyesti. Opiskelijatytyväisyys on 4,3. Soten perustutkintoa järjestetään 5 paikkakunnalla. Porokadun toiminta siirtyy vuonna 2027 Jokiväylään. Sosiaali- ja terveysalalla kouluttaudutaan REDUlla mm. lähihoitajaksi, perustason ensihoitajaksi ja välinehuoltoalan ammattilaisiksi. REDU valittu yhdeksi oppilaitokseksi toiminnanohjauskokeiluun. Toiminnanohjauskokeilun myötä ei tarvita järjestämislupaa, jonka myötä voidaan kouluttaa uusia alojakin mitä aiemmin ei ole ollut. Sotella 2025 opiskelijavirtaama melkein 100 opiskelijaa. Puolet opinnoista tulisi tapahtua työpaikoilla (REDUlla tavoite 40 %), sotella TEO-osuus 51,33 %. Soten perustutkinnosta valmistui viime vuonna 144 lähihoitajaa ja hoiva-avustajia 75. Hoiva-avustajat eivät opiskele lääkehoitoa. AT ja EAT tutkintoja uudistetaan ja tulee voimaan 2027, osaamispisteet vähenevät. Viime vuonna keskeyttäneitä 50. Opiskelijat ovat monimuotoistuneet, erityisen tuen tarve kasvanut. Elokuusta 26 alkaen lakimuutoksen myötä oppimisen tuki järjestetään osana tutkintokoulutusta. Vieraskieliset opiskelijat olleet kasvussa, nyt n. 25 % prosenttia opiskelijoista. Kolmansista maista tuleville opiskelijoille lukuvuosimaksut, lain tarkoitus tulla voimaan 1.8.2026. Voi vaikuttaa maahan tuleviin tämä lakimuutos. Oppisvelvollisuus laajeni toiselle asteelle vuonna 2021. Lapissa on 18 000 vailla toisen asteen tutkintoa olevaa asukasta. Ammatillisen koulutuksen rahoitus muuttui 1.1.2026. Rahoitusmallissa eri painotukset. Lähihoitajakoulutuksessa viime vuonna aloitettu ilta- ja viikonloppu toteutus. Myös verkkototeutuksia ja verkko-opetusta kehitetty mm. valinnaisten tutkinnonosien saavutettavuuden parantamiseksi. Keskeyttäneiden määrä ei ole lisääntynyt, vaan on normaalia liikehdintää. Keskeyttäneissä mm. nuoria oppisvelvollisia, jotka eivät tiedä vielä mikä ala on oma ala. Kaikilla koulukuntoisuus ei ole riittävää, joten tulee keskeytyksiä

senkin takia. Rovaseudun työllisyysalueella tilanne, ettei hyväksytä verkkokoulutusta aikuisille vaan pitää olla lähiopetusta. Tunturi-Lapin alueella on verkkokoulutusta työllisyysalueella. Asia otetaan esille työllisyyspalveluissa. Toiminnanohjauskokeilun myötä järjestämislupa ei ole esteenä tutkintoihin, yhä enemmän voisi olla työnantajälhtöistä keskustelua mitä koulutuksia alueella tarvitaan. Voidaan huomioida tulevaisuuden tarpeet tiiviissä yhteistyössä työnantajien kanssa jatkossa.

5. **Ennakointiklustereiden teema ja klusteripuheenjohtajien kokouksen tilannekatsaus**

Merija Timonen esittelee klusteripuheenjohtajien 22.1.2026 kokouksessa käsiteltyjä asioita. Klustereiden yhteisen teemaksi on sovittu kaksoiskehittäminen ja kaksoiskäyttö. Heinon esitysmateriaali laitetaan tämän kokouksen muistioon.

Ennakointivastaavien ja **klusteripuheenjohtajien kokoukset** kaksi kertaa vuodessa, alkuvuodesta ja syksyllä. Valittu teema kaksoiskehittäminen. Kiertotalous: teknillisillä aloilla/teollisuuden puolella käytetään termiä kiertotalous. Päätuotteen sivuvirroille on kehitetty toimintaa. Kaksoiskehittäminen termi otettu käyttöön, muuttuvissa olosuhteissa kehittäminen painottuu sotilaallisiin tavoitteisiin, miten voitaisiin tätä hyödyntää myös siviilipuolella. Näkökulman siirtäminen kaksoiskehittämiseen, yritysten toimintakykyjen parantaminen, samalla yhteiskunnalle varautumisasiaa. Lapin alueella hyvä tilanne kaksoiskehittämisessä. Olosuhteet meillä vaativat resilienssiä esim. luonnon ja ympäristön osalta. Nostot: miten voidaan valmiutta ja varautumista hyödyntää, kiertotalouden puolelta voiko lopputuotteessa hyödynnettävää materiaalin sivuvirtaa/jätteitä hyödyntää muualla. Nato hankinnoissa yritetään auttaa myös paikallisia yrityksiä. Parasta kaksoiskehittämistä on luontainen osa yrityksen toimintaa. Tarvitaan nopeaa reagoitua muuttuvissa tilanteissa. Energia, kaivosteollisuus ja luonnonvara-ala ovat asennoituneet kaksoiskehittämiseen melko hyvin. Sirkka-Liisa Olli kertoi hyvinvointiennakointiklusterin ajankohtaiset puheenjohtajatapaamisessa. Liiketalous järjestää seuraavan kokouksen elokuussa Lapin AMKssa.

Esittelyn jälkeen Olli nostaa esille, mitä tämä kaksoiskehittäminen voisi tarkoittaa hyvinvointiklusterin toiminnassa ja näillä aloilla. Miten käytännössä työstettäisiin tätä teemaa väliajalla? Strategiatasolla miten otetaan huomioon esim. TKI-toiminnan osalta. Kokouksessa todettiin, että teemaa on aika laaja ja kattava. Laphan toiminta liittyy varautumiseen ja pelastustoiminta osana tässä. Sovittiin, että valmistellaan erikseen ennakointivastaavien avustuksella minkälaisella rakenne tätä voisi käsitellä ja hyödynnetään muiden klustereiden kanssa tehtävää yhteistyö. Kokouksessa nousi esille, että väestötiloja käydään läpi Redulla. Lapissa paljon tiloja oppilaitoksilla tiettyinä ajankohtina tyhjänä esim. asuntolat jouluna (liittyen esimerkiksi joulun poikkeustilanne lentokentällä). Tämentyyppiset kaksoiskäyttö asiat voisivat nousta oppilaitoksessa.

6. **Klusteritoimijoiden ajankohtaiset nostot**

Ajankohtaisia asioita osallistujaorganisaatioittain erityisesti yhteisen teeman näkökulmasta.

Lapin AMK Hannele Kauppila: AMK haasteista huomanneet myös opiskeluvaikeuksien haasteet ja AMKille 2 erityisopettajaa palkattu. Harjoittelupaikat ovat myös akuuttia asia. AMK koulutuksissa myös keskeytyksiä. Pyritään satsaamaan aloittaviin opiskelijoihin ja opintojen etenemiseen. Lapin AMKlla on yhteistyö Oulun ja Kajaanin amk opettajien kanssa. TKI toiminnassa rekrytointi tutkijoita, jotka vastaavat siitä, että saadaan ulkopuolista kehitysrahoitusta. Talent kilpailut finaalisissa oleville tarjotaan suoraan opiskelupaikkaa.

Lappia Johanna Antinaja: Toiminnanohjauskokeilussa ollaan mukana. Korostuu yhteistyö oppilaitoksien kesken. Tiivis yhteistyö REDUn ja työelämän kanssa. Uusi rahoituslaki voimaan

vuoden alusta; rahoitusmalli suosii oppivelvollisia. Jatkuvan haun kouluttaminen on rajoitettua. Oppimisen tuen uudistus tulossa: kaikki tuki täytyy järjestää jatkossakin mutta siihen ei saa rahaa. TEO-paikkojen löytymisen haaste. Tilanteet kiertävät kehää vuosittain Samat haasteet keskeyttämisen suhteen. Hyvinvoinnin elementit selvitettävä: mitä oppilaitos pystyy tekemään ja pohdittava miten saadaan ryhmänkin tuki näihin.

Rovala Sari Laatikainen: Toisen asteen koulutuksen näkökulmasta samat asiat, mutta eivät ole toiminnanohjauskokeilussa mukana. Maahanmuuttajissa tulijoita hyvinvointialalle olisi. Selkokieliisyys, S2 ja saavutettavuus liittyvät kaksoiskehittämiseen.

Työllisyyspalvelut Ilkka Tölli: Vuosi on mennyt järjestäytyessä kunnille ja kaupungeille. Sotekenttä työnhakijoissa: yhteensä n. 250 ammattilaista työttömänä. Arviolta n. 100 työnhakijaa on sellaisia, jotka voisivat mennä suoraan töihin (koulutus, motivaatio). Noin 60 on erityisasiantuntijaa (sairaanhoidtajia ja terveydenhoitajia). Myönteisellä mielellä, osa luottaa tilanteen parantavuuteen. Osa miettii alanvaihtoa kokonaan toisella alalla. Valmistuneita on tullut suoraan työttömäksi. Kätilöitä ja ensihoitajia on myös työttömänä. miettivät, että siirtykö toiselle alueelle töihin esim. Pohteelle.

Lapin ELY-keskus Jaana Tapalinen: Kehittämishanke, jossa mukana mm. 4 korkeakoulua Lapin yliopisto, Lapin ammattikorkeakoulu, Itä-Suomen yliopisto ja Savonian ammattikorkeakoulu. Hanke keskittyy kv-opiskelijoiden ennakoivaan lähtömaakoulutukseen. Pystyttäisiin parantamaan pitovoimaa, kun opiskelijat saapuvat maahan. Pilotti käynnistynyt viime syksynä ja loppuvuodesta toimenpiteet saatu käyntiin. Palvelupolun kuvaaminen siten, että eri toimijoita mukana miettimässä perustehtäviään. Opiskelijat tulisivat Suomeen tutkinto-opiskelijaksi alkeellisella suomen kielen taidolla syksyllä 2026, esimerkiksi myös työelämätaitoja valmennettaisiin; 30–60 opiskelijaa tavoitteena saada mukaan pilottikokeiluun. Tiedottaminen ja viestintä käynnistymässä sekä lisätietoja tulossa.

Yliopisto Krista Rautio: Korkeakoulujen kumppanuussopimuksen toimenpiteet on tekeillä. Toiveikkaana kaikkiin yhteistyöhön toimijoiden kanssa. On tulossa jälleen Työyhteisösovittelun koulutusohjelma keväällä 2026. Tässä painotus sovun johtamisessa ja tarjoamme organisaatioille myös alennuksella paikkoja, mikäli osallistuu useita henkilöitä.

Lapha Sanna Kumpu:

Toiminnanohjauskokeilusta on keskustelut jatkuvat edelleen oppilaitosten kanssa. Nostettu aiemmin esim. rokotusosaaminen esille ja tulisi osana perustutkintoa. Yhteistyö oppilaitosten kanssa toimii. TEO-paikkojen osalta on hyvä jatkaa keskustelua. Työpaikkaohjaajien koulutusta vieraskielisille, tämä hyvä ja harjoittelupaikkojenkin kannalta. Koulutussuunnitelman osalta päätöksenteko kesken. Pyydetty palautetta miten toimintaa ensi syksyn voitaisiin kehittää oppilaitoksia paremmin palvelevaksi ja tietenkin myös Laphaa.

Lapha vammaispalvelut Mirja Kangas:

Tutkimuksellista yhteistyötä tarvitaan, erityisesti monitieteellistä yhteistyötä; ennakoidaan ja arvioidaan mitä yhteiskunnassa tapahtuu. Haasteita on isojakain joillain osa-alueilla ottaa harjoittelijoita johtuen organisoitumistilanteesta. Pitovoima on suhteellisen hyvä, koska paikkoja on vähän tarjolla. Mutta miten pitovoima tulevaisuudessa, kun paikkoja avautuu. Yhteensovittamisen tarve on suuri ja tietynlainen murros toiminnassa on meneillään. On tärkeää käydä asioita monesta näkökulmasta läpi. Digitaalisuus haastaa, tarvitaan monikanavaisia palveluita, osaamista ja kehittämistä. Muuttuvassa maailmassa eletään ja tarvitaan monenlaista yhteistyötä sekä osaamista.

Lapha Sirkka-Liisa Olli: lyhyen aikavälin muutokset ja pitkän aikavälin muutokset. Lapha on selvitysmenettelyssä ja keväällä ratkaistaan monia isoja asioita. Tietenkin väistämättä vaikutuksia meihin kumppaneihin. Tämä ennakoitklusteri on tärkeä foorumi missä annetaan ja jaetaan tietoa. Palvelutarpeet lisääntyvät Lapin väestön osalta ikääntymisen myötä. Mutta myös väestö vähentyy. Lapha haluaa katsoa kokonaisuutta, ei pelkästään sotea. Klustereiden yhteistyö tarjoaa tähän hyvän väylän. Kumppanuuksissa pystytään edistämään parhaiten asioita.

Lapha Rea Karanta: TKI-toiminta on melko lailla mallinnettu. Yhteishankkeita on yliopiston ja amk:n kanssa ja rahoitusta on haettu. Hankesalkku viime vuonna iso, moni hanke päättynyt. Nyt kilpaillaan rahoituksesta kaikkien muiden organisaatioiden kanssa. Rahoitusinstrumentit edellyttävät yhteistyötä laajemmin toimijoiden kanssa. Tämän vuoden painopiste: TKI strategia valmiiksi ja panostaa enemmän sidosryhmäyhteistyöhön.

7. Hyvinvointiklusterin varapuheenjohtajan valinta

Varapuheenjohtajaksi valittiin Jaana Leinonen tutkimusjohtaja Laphalta.

8. Kokouksen nostot Luotsi-sivustolle

Edellisen kokouksen nostot

<https://lapinluotsi.fi/lapin-ennakoitityo/ennakoinnin-toimialaklusterit/hyvinvointiala/>

Kirjataan tämän kokouksen nostot

- Toiminnanohjauskokeilu mahdollistaa tiiviimmän yhteistyön työelämän ja koulutuksenjärjestäjien kanssa.
- Kaksoiskehittäminen ja kaksoiskäyttö hyvinvointialalla liittyy varautumiseen ja turvallisuuteen.
- Ennakointityön vaikuttavuutta edistetään klusterijäsenten yhteistyöverkostojen kautta.

Muut nostot:

- Kasvatus- ja ohjausalan puolelta jäseneksi toimialapäällikkö Carita Seikkula (Santasport Lapin urheiluopisto)
- Rovaseudun työllisyysalueelta jäseneksi esitetty koulutuskoordinaattori Sanna Lainetta. Katsotaan vielä työllisyysalueella osallistujatilanne erikseen.
- Sovittiin tuleviin kokouksiin käytäntö, jossa organisaatiot kirjaavat ajankohtaiset kuulumiset etukäteen esityslistapohjaan.

9. Seuraava kokous ja järjestäjä

Sovittiin seuraavan kokouksen järjestäjäksi Lappia. Seuraava kokousaika 10.9 klo 14–16